

ST3

X eller O

FORMÅL	MATERIALER	OPDELING AF ELEVER
At træne eleverne i at finde udsagnsled og grundled i en sætning – og gerne at få dem til at indse, hvilke ordklasser der udgør disse led.	- Sætningskort (i 2 holdfarver) - Skilte med 'X' og 'O' - Facitliste - Arbejdsark (kopi/www) * Lærertyggegummi * 4 hulahopringe eller evt. sjippetove bundet sammen til en cirkel	Parvis eller i grupper à 3. Kan også bruges til individuel træning og fordybelse.
		TIDSFORBRUG 20-30 min.

INSTRUKTION:

- Skiltene lægges enten på gulvet med lidt afstand mellem sig eller sættes op på en væg – gerne 10 meter eller længere væk fra eleverne.
- Mellem skiltene lægges bunken med sætningskort bortset fra de første, der skal bruges.
- Henne ved eleverne lægges hulahopringene.
- Eleverne sættes sammen 2 og 2 eller 3 og 3 og får nu at vide, at de skal tage et kort, kigge på det sammen og finde ud af, hvilket led det understregede ord udgør. Er det udsagnsled eller grundled?
- Når det er besluttet, skal der ske en af to ting:
 - Er det **grundled**, skal de sammen begive sig hen til skiltet med '**X**' ved at løbe sidelæns, mens de **krydser** benene hhv. foran og bagved.
 - Er det **udsagnsled**, skal de træde ind i en hulahopring eller et sammenbundet sjippetov og sammen hurtigst muligt begive sig hen til skiltet med '**O**' *uden* at tage ringen.

Fortæl gerne eleverne om sammenhængen mellem leddenes tegn og deres bevægelse hen mod dem.

- Når de har lagt sætningskortet ved det valgte skilt, tager de et nyt kort med sig tilbage, mens de løber på samme måde.
- Først, når de er tilbage og står stille alle sammen, må de gå i gang med den nye sætning.
- Ønsker I at gøre det til en konkurrence, kan du lave 2 større hold med små grupper, så det bliver en slags stafet.
- Til sidst tjekker I kortene ved hvert skilt sammen – med eller uden facitlisten ;o).

ILLUSTRATION TIL

ST3 – X eller O?

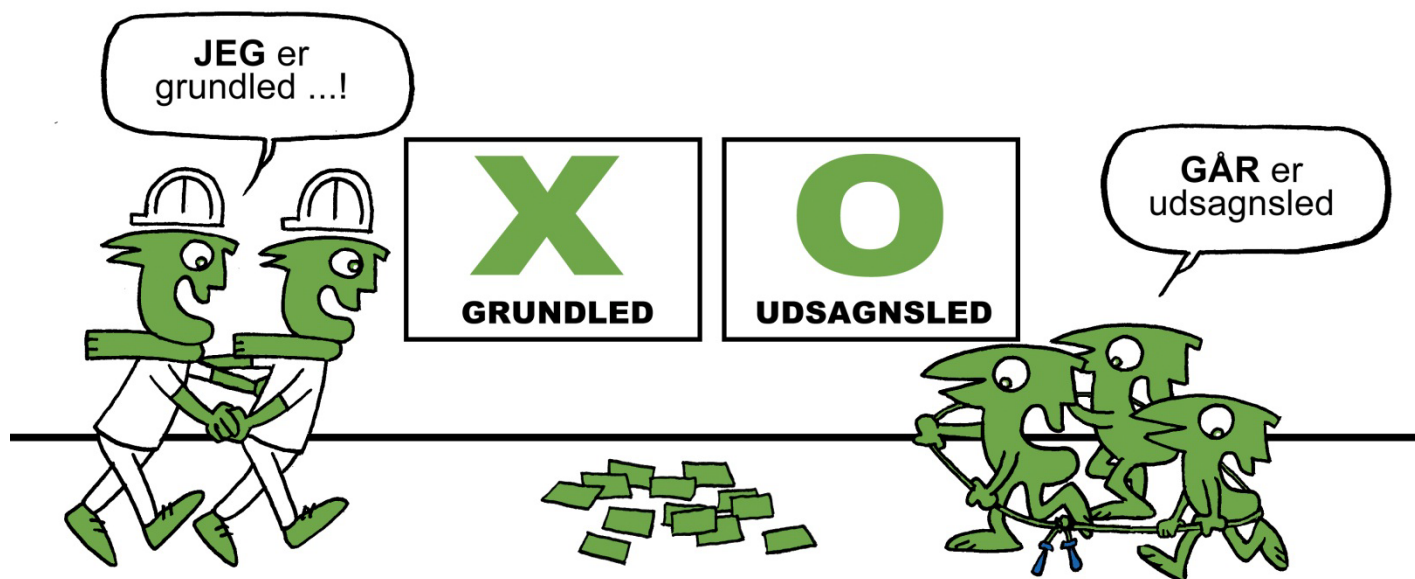

Illustration af www.saxoart.dk

NB!

Er der brug for ekstra udfordringer, kan du bede eleverne om at identificere de andre led, de sammensatte udsagnsled, navneformerne af udsagnsordene osv. Brug arbejdsarket til opfølgning.

Du kan også bede dem om at fortælle, hvilke ordklasser der typisk udgør de forskellige led:

- 🔊 **grundled** = egennavne, navneord og stedord
- 🔊 **udsagnsled** = udsagnsord
- 🔊 **genstandsled** og **hensynsled** = egennavne, navneord og stedord,
- 🔊 **forholdsordsled** = forholdsord + navneord i bestemt form som styrelse

1. Både min sommerferie og efterårsferie var dødssyg!

sprogren

ST3

2. Det gider jeg bare ikke..

sprogren

ST3

3. Jeg har forsøgt at forklare dig det igen og igen.

sprogren

ST3

4. Du gider bare hverken at lytte til eller se på mig.

sprogren

ST3

5. Børn elsker sommer, softice og saftevand.

sprogren

ST3

6. Min mor har talt i telefon med sin veninde i over en time.

sprogren

ST3

7. Jeg er nødt til at slå op med ham.

sprogren

ST3

8. De vil kun sidde og se TV hele dagen.

sprogren

ST3

9. Se lige her!

sprogren

ST3

10. Kom nu hen til mig.

sprogren

ST3

11. STOP!

sprogren

ST3

12. Heldigvis kan du bruge
smileys i dine sms'er.

sprogren

ST3

13. Han er god til at skære brød.

sprogren

ST3

14. Jonas foretrækker at klatre i alt.

sprogren

ST3

15. Vejret har bare været elendigt
hele vinteren.

sprogren

ST3

16. Han kan eller vil bare ikke forstå mig.

sprogren

ST3

17. Se på mig og forklar det én gang til.

sprogren

ST3

18. Jeppe og Mie havde været kærester meget længe.

sprogren

ST3

19. Et læserbrev er som regel kort.

sprogren

ST3

20. Alle ønsker dig en god dag.

sprogren

ST3

21. Det ved jeg ikke.

sprogren

ST3

22. Det er ikke til at forstå
sådan noget.

sprogren

ST3

23. Det er ikke let at narre
hverken mor eller far.

sprogren

ST3

24. Husk at skrive hver dag!

sprogren

ST3

25. Det var bare den fedeste
koncert!

sprogren

ST3

26. Har du husket at ønske noget?

sprogren

ST3

27. Vil du ikke lige komme og
hjælpe mig?

sprogren

ST3

28. Vi kan ikke være de eneste
væsener i universet.

sprogren

ST3

29. Begynd altid din proces med
at skrive stikord.

sprogren

ST3

30. Fortæl mig ALT!

sprogren

ST3

31. Far blev bare hængende på
mit værelse – så pinligt!

sprogren

ST3

32. Hos os bliver der aldrig
diskuteret.

sprogren

ST3

33. Katten spiser musen.

sprogren

ST3

34. Har ræven slæbt alle
hønsene væk?

sprogren

ST3

35. Min mobil er ikke ladet op,
desværre.

sprogren

ST3

36. At være eller ikke at være er
det store spørgsmål.

sprogren

ST3

37. Skal vi gå i biffen i morgen?

sprogren

ST3

38. At længes efter min kæreste er
bare det værste.

sprogren

ST3

39. Rosiner og nødder skulle være
så sundt, så sundt.

sprogren

ST3

40. Eleverne kan bare ikke lide fysik!

sprogren

ST3

41. Hvor mange børn skal de egentlig ha'?

sprogren

ST3

42. Før i tiden spurgte hun altid om lov inden.

sprogren

ST3

43. Efter sommerferien skal jeg begynde i 9. klasse.

sprogren

ST3

44. Til næste år skal jeg i lære hos mine onkler.

sprogren

ST3

45. Skrigende og fægtende med begge arme løb hun væk.

sprogren

ST3

46. Med et undrende blik kiggede
hun ham dybt i øjnene.

sprogren

ST3

47. Helt forvirret så hun ud.

sprogren

ST3

48. Ovre i skolen er der ingen til
at hjælpe mig.

sprogren

ST3

49. Hun snublede oftest og slog
sig forfærdeligt.

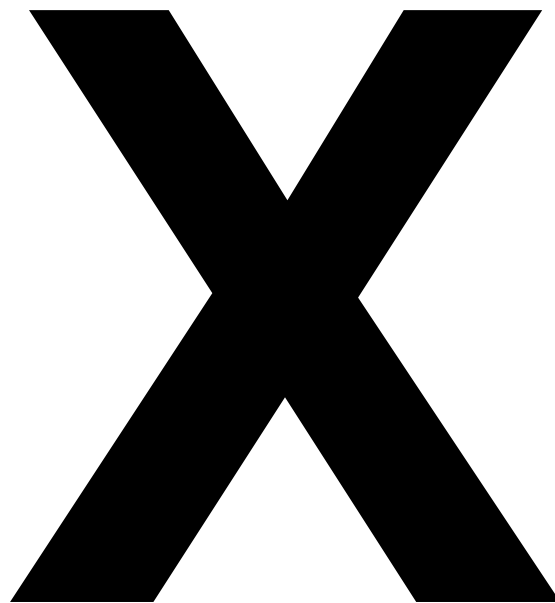
sprogren

ST3

50. Min far har altid været
meget uheldig.

sprogren

ST3

GRUNDLED/SUBJEKT

O

UDSAGNSLED/VERBAL

X eller O - FACITLISTE

SÆTNING	X	O		SÆTNING	X	O
1. Både <u>min sommerferie</u> og <u>efterårsferie</u> var dødssyg!	X			26. <u>Har</u> du husket at ønske noget?		X
2. Det <u>gider</u> jeg bare ikke...		X		27. Vil <u>du</u> ikke lige komme og hjælpe mig?	X	
3. <u>Jeg</u> har forsøgt at forklare dig det igen og igen	X			28. <u>Vi</u> kan ikke være de eneste væsener i universet	X	
4. <u>Du</u> gider bare hverken at lytte til eller se på mig	X			29. <u>Begynd</u> altid din proces med at skrive stikord	(X)	X
5. Børn <u>elsker</u> sommer, softice og saftevand		X		30. <u>Fortæl</u> mig ALT!	(X)	X
6. <u>Min</u> mor har talt i telefon med sin veninde i over en time	X			31. <u>Far</u> blev bare hængende på mit værelse – så pinligt!	X	
7. Jeg <u>er</u> nødt til at slå op med ham		X		32. Hos os <u>bliver</u> der aldrig diskuteret		X
8. De <u>vil</u> kun sidde og se TV hele dagen		X		33. <u>Katten</u> spiser musen	X	
9. <u>Se</u> lige her!	(X)	X		34. Har <u>ræven</u> slæbt alle hønsene væk?	X	
10. <u>Kom</u> nu hen til mig	(X)	X		35. <u>Min mobil</u> er ikke ladet op desværre	X	
11. <u>STOP!</u>	(X)	X		36. <u>At være</u> eller ikke <u>at være</u> er det store spørgsmål	X	
12. Heldigvis kan <u>du</u> bruge smileys i dine sms'er	X			37. <u>Skal</u> vi gå i biffen i morgen?		X
13. <u>Han</u> er god til at skære brød	X			38. At længes efter min kæreste <u>er</u> bare det værste		X
14. <u>Jonas</u> foretrækker at klatre i alt	X			39. Rosiner og nødder <u>skulle</u> være så sundt, så sundt		X
15. <u>Vejret</u> har bare været elendigt hele vinteren	X			40. <u>Eleverne</u> kan bare ikke lide fysik!	X	
16. Han <u>kan</u> eller <u>vil</u> bare ikke forstå mig		X		41. Hvor mange børn skal <u>de</u> egentlig ha'?	X	
17. <u>Se</u> på mig og <u>forklar</u> det én gang til		X		42. Før i tiden <u>spurgte</u> hun altid om lov inden		X
18. <u>Jeppe og Mie</u> havde været kærester meget længe	X			43. Efter sommerferien skal <u>jeg</u> begynde i 9. klasse	X	
19. <u>Et læserbrev</u> er som regel kort	X			44. Til næste år <u>skal</u> jeg i lære hos mine onkler		X
20. <u>Alle</u> ønsker dig en god dag	X			45. Skrigende og fægtende med begge arme <u>løb</u> hun væk		X
21. Det <u>ved</u> jeg ikke		X		46. Med et undrende blik <u>kiggede</u> hun ham dybt i øjnene		X
22. <u>Det</u> er ikke til at forstå sådan noget	X			47. Helt forvirret <u>så</u> hun ud		X
23. Det <u>er</u> ikke let at narre hverken mor eller far				48. Ovre i skolen <u>er</u> der ingen til at hjælpe mig		X
24. <u>Husk</u> at skrive hver dag!	(X)	X		49. Hun <u>snubled</u> oftest og slog sig forfærdeligt		X
25. <u>Det</u> var bare den fedeste koncert!	X			50. <u>Min far</u> har altid været meget uheldig	X	

(X) fortæller, at der i bydemåden er et underforstået grundled (HUSK = du skal huske)

KRYDS ELLER BOLLE?

Navn: _____

X grundled / subjekt	O udsagnsled / verbal	SÆTNING

1. Skriv en sætning.
2. Skriv ordene, som udgør grundled/subjekt og udsagnsled/verbal i de rette felter.